

ISSN 1818-4170

Національна академія наук України

**Державна установа «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку Національної академії наук України»**

**ЕКОНОМІКА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
І ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ**

Збірник наукових праць

Київ – 2011

Економіка природокористування і охорони довкілля: [зб. наук. пр.] / Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2011. – 261 с.

Наукові праці збірника відображають теоретико-методологічні і практичні аспекти дослідження економіки природокористування та охорони навколишнього середовища, зокрема: концептуальні засади впровадження соціально-економічної моделі сталого розвитку в Україні, формування та реалізації екологічної політики, попередження та прогнозування надзвичайних ситуацій, вивчення теоретичних і методологічних проблем раціоналізації використання природних ресурсів, пошук організаційних механізмів поєднання інтересів господарюючих суб'єктів щодо використання та відтворення природоресурсного потенціалу.

Для науковців, спеціалістів органів державного управління, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів.

Научные работы сборника освещают теоретико-методологические и практические аспекты исследования экономики природопользования и охраны окружающей среды, в частности: концептуальные основы внедрения социально-экономической модели устойчивого развития в Украине, формирования и реализации экологической политики, предупреждения и прогнозирования чрезвычайных ситуаций, изучение теоретических и методологических проблем рационализации использования природных ресурсов, поиск организационных механизмов сочетания интересов хозяйствующих субъектов по использованию и воспроизводству природоресурсного потенциала.

Для научных сотрудников, специалистов органов государственного управления, преподавателей вузов, аспирантов.

Наукове видання внесено до Переліку наукових фахових видань України (наказ ВАКу України № 626 від 25 червня 2011 року).

Затверджено до друку вченою радою Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (протокол № 8 від 8 вересня 2011 р.).

Рецензенти: акад. НААН України, д.е.н., проф. Фурдичко О. І.;
д.е.н., проф. Ступень М. Г.;
д.е.н., доц. Ібатуллін Ш. І.

Редакційна колегія: акад. НААН України, д.е.н., проф. М. А. Хвесик (відповідальний редактор); д.е.н., проф. І. К. Бистряков; д.е.н., проф. Я. В. Коваль; д.е.н., проф. Є. В. Хлобистов; д.е.н., проф. О. О. Веклич; д.е.н., проф. Т. П. Галушкіна; д.е.н., проф. Л. Г. Мельник; д.е.н., проф. В. С. Міщенко; д.е.н., доц. Ш. І. Ібатуллін, к.е.н., с.н.с. Л. О. Шашула (відповідальний секретар).

© Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2011

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Збірник *«Економіка природокористування і охорони довкілля»* присвячено широкому колу теоретичних та прикладних питань з економіки природокористування, охорони навколишнього середовища, екологічної політики та антикризового управління соціо-еколого-економічними системами в контексті сучасних геополітичних, економічних та екологічних змін.

Друкуються праці за результатами дослідження аспектів теорії та методології природокористування та охорони навколишнього середовища. Висвітлено сучасну парадигму сталого розвитку в умовах глобалізації, основні принципи відтворення земельно-ресурсного потенціалу, водних і лісових ресурсів. Обґрунтовано концептуальні засади формування системи гарантування міжнародної безпеки, теоретико-методологічні основи регулювання регіональних інвестиційних процесів у сфері екологічної безпеки.

Набули подальшого розвитку дослідження з оцінювання соціо-еколого-економічної збалансованості розвитку, нормативно-методичного забезпечення екологічної безпеки, визначення чинників формування соціогуманітарного простору України.

Значна увага приділяється дослідженням регіональних та прикладних проблем природокористування та охорони навколишнього середовища, екологічної прийнятності енерговиробництва. Окремо слід відзначити проблематику запровадження економічних механізмів Кіотського протоколу, що набула нового звучання та більшої актуальності після зустрічі в Копенгагені та Всесвітнього економічного саміту.

Редакційна колегія збірника висловлює сподівання, що роботи як молодих учених, аспірантів, так і знаних фахівців, професорів з економіки природокористування, стануть у нагоді широкому колу фахівців, науковців, викладачів вищих навчальних закладів, державних службовців, а також усім, хто цікавиться сучасним розвитком економічної думки у сфері охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів.

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ	3
<i>ХВЕСИК М. А., ШУБАЛИЙ О. М.</i> Сучасна парадигма сталого розвитку в умовах глобалізації	4
<i>ТРЕТЯК А. М., ТРЕТЯК Н. А.</i> Економіка та ефективність управління землекористуванням в Україні	14
<i>АНТОНЕНКО І. Я.</i> Організаційно-економічні механізми оптимізації лісистості території України	24
<i>БУДЗЯК В. М.</i> Проблеми ефективного використання земель запасу та резервного фонду	30
<i>ІБАТУЛЛІН Ш. І., ДОРОШ Й. М.</i> Модель капіталізації земельних ресурсів Київського регіону до 2025 року	36
<i>КОВАЛЬ Я. В.</i> Пріоритети екологічного та збалансованого лісоресурсного розвитку	46
<i>КУЦЕНКО В. І., РЕШЕТНЯК А. Д.</i> Природно-інфраструктурний потенціал туристичного бізнесу та шляхи його ефективного використання	55
<i>ЩУРИК М. В., ТИМОЦЬ М. В.</i> Інновації через інтеграцію науки та виробництва в АПК макрорегіону	62
<i>СТЕПАНЕНКО А. В.</i> Концепції світового розвитку з урахуванням екологічних обмежень	70
<i>ДАНИЛКО В. К., ДАНИЛКО С. В.</i> Статистичний аналіз використання та охорони водних ресурсів в Україні	80
<i>БИСТРЯКОВА Ю. І.</i> Засади формування регіонального еколого-економічного партнерства в сучасних ринкових умовах	87
<i>ДОРОШ О. С., ТРЕТЯК Н. А.</i> Економічні методи вдосконалення управління землекористуванням в Україні	93
<i>ДУБОВІЧ І. А., БУЛГАКОВА М. Г.</i> Участь України у вирішенні глобальних проблем зі зміни клімату	100
<i>ЗАГВОЙСЬКА Л. Д., ЛІНИНСЬКА Л. М.</i> Оцінка схильності виробничників до запровадження стратегії чистішого виробництва	105
<i>ІЛЬІНА М. В.</i> Диференціація природно-рекреаційних ресурсів України та особливості їх економічного використання	113
<i>ІЛЛЯШЕНКО І. О.</i> Механізми екологічного франчайзингу в реалізації потенціалу сталого розвитку	121
<i>МАЛАХОВА С. О.</i> Аналіз земельно-ресурсного потенціалу Закарпатської області	128
<i>МАНДЗИК В. М.</i> Напрями вдосконалення економічного механізму регулювання спеціального водокористування	134
<i>НОСУЛІЧ Т. М.</i> Теоретичні підходи до дослідження техногенної та екологічної безпеки в контексті сталого розвитку	140
<i>ОБИХОД Г. О.</i> Формування стратегії підвищення екологічної конкурентоспроможності регіонів	147

<i>ОМЕЛЬЯНЕНКО Т. Л.</i> Сценарії розвитку в системі фінансового забезпечення сфери поводження з відходами	155
<i>ОСТАФІЙЧУК Я. В.</i> Державна політика розвитку освітньої сфери територій, постраждалих від Чорнобильської катастрофи	163
<i>ПАЛЯНИЧКО Н. І.</i> Інвестиційне забезпечення сталого використання сільськогосподарських земель	170
<i>РИЖОВА К. І.</i> Організаційно-економічний механізм регулювання розвитку рибогосподарського комплексу України	179
<i>ТРІЛЛЕНБЕРГ Г. І.</i> Шляхи поліпшення ринку туристичних послуг України в умовах глобалізації	185
<i>ЧЕРЕДНІЧЕНКО Ю. Г.</i> Методологічні аспекти раціонального збереження та охорони водних ресурсів у системах очищення води	192
<i>ШАШУЛА Л. О.</i> Земля як територіальна основа, ресурс господарювання та життєдіяльності людини	197
<i>ШПИЛЬОВИЙ І. М., ШПИЛЬОВА Ю. Б.</i> Управління природно-техногенною безпекою: економічні механізми та можливості їх удосконалення	204
<i>ЯРОЦЬКА О. В.</i> Наукові засади управління системою промислового водокористування в Україні	210
<i>БОЧКО О. І.</i> Пріоритетні напрями еколого-економічного управління земельними ресурсами	216
<i>ВОРОНЕЦЬКА І. С.</i> Розвиток екологічного маркетингу в контексті еколого-економічної безпеки агропродовольчого ринку	222
<i>ГУТОРОВ А. О.</i> Теоретичні та прикладні аспекти формування раціональних розмірів сільськогосподарських підприємств	228
<i>ДЕНИСЕНКО І. С.</i> Сутність управління земельними ресурсами	234
<i>МАКОВЕЦЬКА Ю. М.</i> Сучасний стан вторинного ресурсокористування в Україні	241
<i>ОГОРОДНИК Н. П.</i> Екологічна культури молоді як один із факторів забезпечення сталого розвитку	247
<i>ШТЕЦЬ В. С.</i> Ризики від зміни клімату в Україні	253